

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din Craiova
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii universitare	Licență, seria 2025-2029
1.6. Forma de organizare	Zi
1.7. Programul de studii	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei			<i>Istoria și spiritualitatea Bizanțului</i>			2.2. Cod	D15TOPL219
2.3. Titularul activităților de curs			Pr. Dr. Adrian Lupu				
2.4. Titularul activităților de seminar/ laborator			Pr. Dr. Adrian Lupu				
2.5. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare (E/C/VP)	C	2.7. Regimul disciplinei	DS, DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru a activităților didactice)

3.1. Numărul de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp - ore/sapt.					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					6
Tutoriat					5
Examinări					2
Alte activități de cercetare					4
3.7. Total ore studiu individual					47
3.8. Total ore pe semestru					75
3.9. Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Cunoștințe privind izvoarele istorice, cronologia istorică, istoria împăraților bizantini, promovarea religiei creștine, sinoade și legi de stat în favoarea credinței creștine, sistemul universitar bizantin
4.2. de competențe	Operare pe calculator (Word, AI); capacitatea de sinteză și gândire critică

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Cursul se va desfășura în condițiile impuse de lege, urmând procesul de predare și învățare în format fizic.
5.2. de desfășurare a seminarului/	Competențe de operare pe calculator (Word, Internet Explorer);

laboratorului	capacitate de analiză, de sinteză și de gândire critică
---------------	---

6. Obiectivele disciplinei - rezultate așteptate ale învățării la formarea cărora contribuie parcurgerea și promovarea disciplinei

Cunoștințe	Studentul/Absolventul: 1. Cunoașterea specificului, trăsăturilor și notelor distinctive ale Istoriei Bizanțului; 2. Cunoașterea și cercetarea datelor istorice 3. Cunoașterea și identificarea elementelor interdisciplinare în studiu și cercetarea 4. Aprofundarea izvoarelor istorice cu privire la autoritățile de stat și ecclesiastice. 5. Interesul și lupta autorităților bizantine pentru teritoriul de azi al României;
Aptitudini (Abilități)	Studentul/Absolventul: 1. Interpretarea principalelor evenimente istoria Bisericii Ortodoxe Române, din Istoria Bisericii Universale și din Istoria Bizanțului 2. Interpretarea comparativă a contextului interdisciplinar și posibilitatea valorificării lui în studiul teologic 3. Culege informații din medii științifice diverse, adaptând și aplicând aceste valori noi propriei doctrine și practici liturgice; 4. Dobândește capacitatea de dialog cu celelalte discipline teologice și ramuri ale științei, în identificarea unei viziuni interdisciplinare, integratoare asupra vieții duhovnicești creștine.
Responsabilitate și autonomie	Studentul/Absolventul: 1. Capacitatea de corelare și interpretare a datelor și evenimentelor istorice, în context eclesial 2. Capacitatea de asimilare prin participare la cursuri și seminarii, prin studiu individual a elementelor de factură interdisciplinară 3. Folosirea corectă a surselor bibliografice, cu raportare la izvoarele biblice, patristice și filocalice;

7. Conținuturi

7.1. CURS	Modalitatea de desfășurare	Metode de predare	Fond de timp alocat (ore)
1. Urmașii lui Justinian. Împăratul Mauriciu. Împăratul Focas. Evenimente la Dunărea de Jos.	față în față	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore
2. Imperiul Bizantin în timpul lui Heraclius și Constans II. Constantin IV și problema bulgarilor.	față în față	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore
3. Bizanțul sub dinastia isauriană, Leon III Isaurul. Luptele iconoclaste.	față în față	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore
4. Dinastia macedoneană Vasile I Macedoneanul. Imp.Bizantin sub Leon VI Filozoful. Imp.Bizantin sub Constantin VII Porfirogenetul.	față în față	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore
5. Decăderea secolului al XI-lea. Marea Schismă (1054).	față în față	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore
6. Imperiul Bizantin în timpul Comnenilor (1081-1204). Bizanțul și Cruciadele. Imperiul latin de Constantinopol și statele grecești.	față în față	Prelegere Materiale didactice imprimate	2 ore
7. Căderea Constantinopolului și consecințele	față în față	Prelegere	2 ore

sale.		Materiale didactice imprimate	
Bibliografie:			
EUSEBIU DE CEZAREEA, <i>Istoria bisericească</i>, traducere, studii și note de pr. prof. T. Bodogae, col. PSB, vol. 13, București 1987. IDEM, <i>Viața lui Constantin cel Mare</i>, în col. <i>Părinți și Scriitori bisericești</i>, vol. XIV, traducere și note de Radu Alexandrescu, studiu introductiv de Prof. Dr. Emilian Popescu, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1991. EVAGRIE SCOLASTICUL, <i>Istoria Bisericească. Prescurtare după Istoria bisericească de Filostorgiu și Teodor Citețul</i>, traducere de Iosif GHEORGHIAN, București 1899. FLAVIUS EUTROPIUS, <i>Brevium ab urbe condita</i>, traducere de Gh. H. ȘERBAN, Editura Istros, Brăila 1997. LACTANTIUS, <i>De mortibus persecutorum (Despre morțile persecutorilor)</i>, traducere, studiu introductiv, note și comentarii de CLAUDIU T. ARIEȘAN, Editura Amarcord, Timișoara 2000. LEO DEACON <i>The History of Leon the Deacon. Byzantine Military expansion in the Tenth Century</i>. Int., trans. and annot. By A.-M. Talbot, D. F. Sullivan, Washington, 2005. PROCOPIUS din CEZAREEA, <i>Războiul cu goții</i>, col. <i>Scriptores Byzantini</i>, vol. III, traducere și introducere de H. MIHĂESCU, Editura Academiei, București 1963. TEODORET al Cirului, <i>Istoria bisericească</i>, în col. <i>Părinți și Scriitori bisericești</i>, vol. XLIV, trad. de Pr. Prof. Vasile Sibiescu, București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1995. BARNEA, Ioan; ILIESCU, Octavian, <i>Constantin cel Mare</i>, București 1982. BARNEA, Ioan; VULPE, Radu, <i>Din Istoria Dobrogei</i>, vol. II, București 1968. BARNEA, Ion; ILIESCU, Octavian; NICULESCU, Corina, <i>Cultura bizantină în România</i>, București 1971. BARNEA, Ioan; ȘTEFĂNESCU, Ștefan, <i>Din Istoria Dobrogei, vol. III: Bizantini, Romani și Bulgari la Dunărea de Jos</i>, București 1971. BĂBUȘ Emanoil, <i>Bizanțul: istorie și spiritualitate</i>, București, Editura <i>Σοφία</i> IDEM, <i>Bizanțul între Occidentul creștin și Orientul islamic (sec. VII-XV)</i>, București, Editura <i>Σοφία</i> BĂNESCU, N., <i>Chipuri din Istoria Bizanțului</i>, Editura Albatros, București 1971. IDEM, <i>Istoria Imperiului Bizantin, I. Imperiul creștin și asaltul invaziilor (313-610); II. Imperiul Bizantin clasic (610-1081)</i>, ediție îngrijită de Tudor Teoteoi, București, Editura Anastasia, 2000-2003. BÂRZU, Ligia; BREZEANU, Stelian, <i>Originea și continuitatea românilor</i>, București 1991. BEHR JOHN, <i>Drumul spre Niceea</i>, trad. Mihail G. Neamțu, ed. Sofia, București,			

7.2. Seminar/laborator	Modalitatea de desfășurare	Metode de predare	Fond de timp alocat (ore)
1. Monahismul bizantin, isihasmul.	față în față	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
2. Viața religioasă.	față în față	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
3. Sinoadele ecumenice.	față în față	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
4. Marea schismă.	față în față	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
5. Cruciadele și urmările lor.	față în față	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
6. Cultura și spiritualitatea bizantină.	față în față	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
7. Moștenirea bizantină.	față în față	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore

Bibliografie:

LACTANTIUS, *De mortibus persecutorum (Despre morțile persecutorilor)*, traducere, studiu introductiv, note și comentarii de CLAUDIU T. ARIEȘAN, Editura Amarcord, Timișoara 2000.

LEO DEACON *The History of Leon the Deacon. Byzantine Military expansion in the Tenth Century*. Int., trans, and annot. By A.-M. Talbot, D. F. Sullivan, Washington, 2005.

PROCOPIUS din CEZAREEA, *Războiul cu goții*, col. Scriptores Byzantini, vol. III, traducere și introducere de H. MIHĂESCU, Editura Academiei, București 1963.

TEODORET al Cirului, *Istoria bisericească*, în col. *Părinți și Scriitori bisericești*, vol. XLIV, trad. de Pr. Prof. Vasile Sibiescu, București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1995.

BARNEA, Ioan; ILIESCU, Octavian, *Constantin cel Mare*, București 1982.

BARNEA, Ioan; VULPE, Radu, *Din Istoria Dobrogei*, vol. II, București 1968.

BARNEA, Ion; ILIESCU, Octavian; NICULESCU, Corina, *Cultura bizantină în România*, București 1971.

BARNEA, Ioan; ȘTEFĂNESCU, Ștefan, *Din Istoria Dobrogei, vol. III: Bizantini, Romani și Bulgari la Dunărea de Jos*, București 1971.

BARNES, M. R.; WILLIAMS, D. H., *Arianism after Arius. Essays on the Development of the Fourth Century Trinitarian Conflicts*, Edinburg 1993.

BĂBUȘ Emanoil, *Bizanțul: istorie și spiritualitate*, București, Editura *Σοφία*,
IDEM, *Bizanțul între Occidentul creștin și Orientul islamic (sec. VII-XV)*, București, Editura *Σοφία*, București 2005

BĂNESCU, N., *Chipuri din Istoria Bizanțului*, Editura Albatros, București 1971.

IDEM, *Istoria Imperiului Bizantin, I. Imperiul creștin și asaltul invaziilor (313-610); II. Imperiul Bizantin clasic (610-1081)*, ediție îngrijită de Tudor Teoteoi, București, Editura Anastasia, 2000-2003.

BÂRZU, Ligia; BREZEANU, Stelian, *Originea și continuitatea românilor*, București 1991.

BEHR JOHN, *Drumul spre Niceea*, trad. Mihail G. Neamțu, ed. Sofia, București, 2022

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Temele de curs și seminar propuse sunt subiecte de actualitate în cercetarea fundamentală și aplicativă din domeniul Teologie. Tematica disciplinei acoperă conceptele majore relevante pentru aplicațiile specifice și pentru standardele comunității academice de profil. Conținuturile de învățare ajută la aprofundarea temeinică a teologiei, răspunzând, prin aceasta, așteptărilor principalilor angajatori ai absolvenților acestei discipline: structurile eclesiale, structurile de asistență socială și structurile din domeniul educației, asigurând și o bună pregătire pentru admiterea la doctorat.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	Modul de analiză, sinteză și integrare a informației teoretice	Examen	70%
9.5. Seminar/laborator	Modul de analiză, sinteză și transfer a cunoștințelor teoretice în lucrările de seminar	Lucrare de seminar și implicarea în activități de seminar	30%
9.6. Standard minim de performanță			
- Prezența la curs și seminar (cel puțin 50%); - Participare la seminar (cel puțin 30%);			

• Cunoaște principale aspecte legate de Istoria Bizanțului, izvoare istorice. Mărturii arheologice

Data completării
01.10.2025

Titular de disciplină,
Pr. Dr. Adrian Lupu

Semnătura titularului
.....

Data avizării în departament
01.10.2025

Director de departament,
Pr. Lect. Univ. Dr. Mihai Ciurea

Semnătura directorului de departament,
.....